

Monumentnummer*: 387957

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 20 september 1990
Kadaster deel/nr 82914/194

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Beetsterzwaag Opsterland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Beetsterzwaag

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Beetsterzwaag	B			3870
Beetsterzwaag	B			3415

Omschrijving**

Fockensstate. Belangrijk gesitueerde en op een ruim eigen, gedeeltelijk nog omgracht terrein gelegen kop-hals-romp boerderij, die zich in haar huidige gedaante manifesteert als midden- en tweede-helft 19e-eeuws, doch die is ontstaan uit een in aanleg 18e-eeuwse state, die sedertdien (meerdere malen) is verbouwd en (onder andere in de 19e eeuw met een bedrijfsgedeelte) is uitgebreid. De ezelsstal is eveneens 19e-eeuws.

Een tweede helft-19e-eeuws gietijzeren hek geeft toegang tot het ruime erf. Het daarop voorkomende hoge geboomte zou kunnen wijzen op een 19e-eeuwse tuinaanleg; een vooronderstelling die wordt gestaafd door 19e-eeuwse foto's daterend van voor de gedeeltelijke afbraak in 1879 van de oude Fockens-state.

Forse kop-hals-romp boerderij, waarvan de kop met middenrisaliet en eclectische pleisterarchitectuur een ontwerp uit 1879 is van plaatselijk bouwmeester Luidje de Goed. Het huidige gebouw vervangt een ten dele midden 19e-eeuwse en oudere state-achtige voorganger -getuige de aanwezigheid van een 18e-eeuwse (gedeeltelijke) onderkeldering en (thans) weggetimmerde 18e-eeuwse moerbalken met eenvoudige sleutelstukken in de vroegere "grote zaal". De voorgevel is symmetrisch ingedeeld - waarmee wordt verwezen naar het oorspronkelijk aanzienlijke karakter van het complex - en heeft een ingangspartij met dubbele deur, sierroosters, eenvoudig half rond bovenlicht en hardstenen stoep, overspannen door een op halfronde zuiltjes rustend ezelsrugboogje, dat overgaat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in een bescheiden dakkapel met twee vierruitsramen; aan weerszijden van de ingangspartij twee zesruitsschuiframen respectievelijk twee keldervensters en twee zesruitsschuiframen; in de zijgevels een zesruitsschuifraam en een blindnis, respectievelijk twee keldervensters, een zesruitsschuifraam en een blindnis; het met blauwgeglazuurde friese pannen gedekte schilddak heeft twee hoekschoorstenen met borden en pinakel; de eveneens gepleisterde hals onder een met blauwe pannen gedekt zadeldak, heeft onder meer zesruitsschuiframen van een kleiner formaat; inwendig vermoedelijk nog 18e-eeuwse bouwsporen; de romp is 19e-eeuws en wordt gedekt door een met blauwe pannen belegd afgewolfd schilddak met uileborden; in de voor-, achter- en zijgevels onder meer een loopdeur, zijlansdeeldeuren en gietijzeren stalraampjes.

Rechts achter het hoofdgebouw ligt een tweede helft 19e-eeuwse ezelsstal, opgetrokken uit rode baksteen en gedekt door een met rode en blauwe pannen belegd schilddak met goot op klosjes; in de voorgevel twee hoefijzervormige toegangen.

Aan wegzijde geeft een gietijzeren hek (XIXB), bestaande uit vier gecanneleerde balusters waartussen twee vaste en twee bewegende hekken met enig siersmeedwerk, toegang tot het erf.

In hoofdzaak midden-19e-eeuws en jonger (1879) doch in aanleg 18e-eeuws boerderijcomplex geheten Fockensstate, van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang vanwege:

- de architectuur- en bouwhistorische kwaliteiten van vooral exterieur en interieur van kop en hals - die de voorname geschiedenis van de 18e-eeuwse state-achtige voorganger weerspiegelen;
- de tamelijk unieke tweede-helft-19e-eeuwse ezelschuur met hoefijzervormige toegangen, die kan worden beschouwd als passend bij het aanzienlijke karakter van Fockensstate en die heel wel onderdeel kan hebben uitgemaakt van de gesuggereerde 19e-eeuwse tuinaanleg;
- het tweede helft 19e-eeuwse gietijzeren toegangshek;
- het belang van het gehele complex, dat door zijn ligging op een ruim eigen erf met tuinachtig karakter en de restanten van een omgrachting, die eveneens verwijzen naar genoemde 18e-eeuwse toestand, kan worden beschouwd als een in monumentaal en cultuurhistorisch opzicht het vanouds welvarende en aanzienlijke karakter van Beetsterzwaag versterkend element.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie